

Actieplan

Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Versie : Definitief

Datum : 1 oktober 2018

Inhoudsopgave

1	INZET EN ACTIES GEMEENTE WADDINXVEEN	6
1.1	ALGEMENE BELEIDSDOELSTELLINGEN EN AMBITIES.....	6
2	DEFINITIES	7
3	MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORD INKOPEN IN WADDINXVEEN	9
3.1	AMBITIE 1 DUURZAME LEEFOMGEVING.....	9
3.2	AMBITIE 2 VERBETERING ENERGIE- EN CO2 PRESENTATIE	11
3.3	AMBITIE 3 NAAR CIRCULAIRE ECONOMIE	13
3.4	COMMUNICATIE EN EDUCATIE	15
3.5	SOCIAAL	18
4	ROLVERDELING	19
4.1	COLLEGE B & W	19
4.2	BUDGETHOUDER/ OPDRACHTGEVER	19
4.3	BELEIDSMEDEWERKER DUURZAAMHEID.....	19
4.4	INKOOPADVISEUR	19
4.5	MATERIEDESKUNDIGE/ VAK AMBTENAAR	19
5	MONITORING EN VOORTGANG.....	20
6	COMMUNICATIE	20
6.1	INTERNE VOORLICHTING.....	20

Inleiding

Gemeente Waddinxveen¹

De gemeente Waddinxveen hecht veel waarde aan duurzaamheid. Zij wil samen met de gemeenschap doelstellingen vaststellen en acties ondernemen om te komen tot een duurzame gemeente.

Het begrip duurzaamheid in deze visie is gebaseerd op de algemeen een geaccepteerde definitie van duurzame ontwikkeling: Ontwikkeling die aansluit op de behoeften van de huidige generatie zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoefte te voorzien in gevaar te brengen. Het veiligstellen van het voorzien in eigen behoefte kan allen worden voldaan aan zowel sociale, economische als ecologische voorwaarden. Bedreigingen zitten onder andere in aantasting van leefomgeving, overexploitatie van natuurlijke hulpbronnen, aantasting van biodiversiteit en klimaatverandering.

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) betekent dat er bij de inkoop van diensten en goederen (inclusief werken) in alle fasen van het inkoopproces rekening wordt gehouden met de sociale, ecologische en economische dimensies van duurzaamheid. Het is voor overheden een belangrijk instrument dat kan helpen duurzaamheidsambities te realiseren. Deze ambities kunnen onder andere betrekking hebben op het verminderen van CO₂-emissies, de transitie naar een circulaire economie, het voorkomen van schendingen van mensenrechten in de (internationale) productieketen en social return. MVI kan ook bijdragen aan het behalen van specifieke lokale beleidsdoelen, zoals het stimuleren van bepaalde bedrijfstakken en het bevorderen van werkgelegenheid. Daarom hebben overheden en organisaties/instellingen belast met het uitvoeren van een publieke taak² het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020 (Manifest MVI) ondertekend. Het college van B & W van gemeente Waddinxveen heeft op XXX besloten hierbij aan te sluiten en tot ondertekening van het manifest over te gaan.

---

¹ Bron: Duurzaamheidsvisie 2015-2025 gemeente Waddinxveen versie april 2016

² hierna te noemen 'overheden'

Manifest MVI

Het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020 geeft in hoofdlijnen aan wat de gedeelde ambities van Nederlandse overheden zijn met betrekking tot MVI. Het Manifest MVI is gebaseerd op een 6-tal thema's.

Deze thema's zullen vertaald worden naar een actieplan MVI voor de eigen organisatie met specifieke doelstellingen voor beleid en praktijk, passend bij de individuele overheden. Het Manifest MVI kan beschouwd worden als startpunt voor een gezamenlijk traject, waarin de inbedding van MVI in de eigen organisatie centraal staat. Met de ondertekening van dit manifest laat de gemeente Waddinxveen zien dat zij het belangrijk vindt om innovaties en Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap (MVO) door marktpartijen te stimuleren. Dit actieplan is aanvullend en verdiept het inkoop en aanbestedingsbeleid op het terrein van MVO.

Actieplan MVI

In het actieplan MVI, dat door elke Partij van het Manifest MVI wordt opgesteld, worden de concrete doelstellingen van de eigen organisatie opgenomen. In dit proces zijn zowel bestuurders, als budgethouders, opdrachtgevers en inkopers betrokken.

1 Inzet en acties Gemeente Waddinxveen

1.1 Algemene beleidsdoelstellingen en ambities

1.1.1 Algemene beleidsdoelstellingen

De beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid zijn door het college van B & W vastgelegd. Onder andere in de duurzaamheidsvisie 2015 -2025. De gemeenteraad heeft het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2016-2019 vastgesteld. Voor de komende twee jaar is uit het uitvoeringsprogramma een prioritering gemaakt.

1.1.2 Uitgangspunten

I. Gemeentelijke voorbeeld rol

Gemeente Waddinxveen wil een voorbeeld zijn voor zijn eigen gemeenschap en draagt daarom haar acties uit ter inspiratie.

II. Maatschappelijk betrokkenheid

Omdat een duurzame samenleving alleen kan bestaan als die is ingebed in de hele maatschappij, staat samenwerking met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners voorop.

III. Integraliteit

Duurzaamheid wordt in de gemeente Integraal aangepakt.

IV. Schaalniveau van aanpak

De gemeente zal waar mogelijk op lokaal niveau handelen. Waar landelijke zaken worden opgepakt sluit de gemeente daarbij aan, als dat de resultaten kan bevorderen.

1.1.3 Ambities³

Hierbij wordt in ieder geval ingegaan op de ambities op het terrein van MVI en worden een of meerdere ambities op specifieke terreinen verder uitgewerkt:

- Waddinxveen heeft in 2025 een leefomgeving die gezond en welbevinden van mensen positief beïnvloed;
- Waddinxveen is in 2025 CO2 neutraal en wekt minimaal 25% van haar energie duurzaam op;
- Grondstoffen cycli zijn in 2025 voor 50% gesloten op een zo laag mogelijk schaalniveau;
- In Waddinxveen is duurzaamheid een integraal onderdeel van alle ruimtelijke inrichting en ontwikkeling;
- Waddinxveen past waar mogelijk, scherpe milieunormen toe gedifferentieerd naar gebied. De snelheid waarmee dit punt kan worden opgepakt, is per afdeling verschillend.

1.1.4 Maatschappelijk verantwoord inkopen

Rekening houdend met de ambities van de organisatie die bovenstaand beschreven zijn zal Gemeente Waddinxveen in dit actieplan zich in gaan zetten op de volgende relevante MVI thema's voor maatschappelijk verantwoord inkopen:

- Social return
- Milieuvriendelijk inkopen
- Biobased inkopen
- Circulair inkopen
- Innovatiegericht inkopen
- Kansen voor MKB

---

³ Duurzaamheidsvisie 2015-2025 Gemeente Waddinxveen

2 Definities

Biobased inkopen

Bij biobased inkopen worden producten ingekocht die geheel of gedeeltelijk van hernieuwbare grondstoffen zijn gemaakt. Het gebruik van fossiele grondstoffen wordt teruggedrongen, waardoor de transitie naar een low carbon economie wordt ondersteund.

Circulair inkopen

In de circulaire economie bestaat afval niet. Verspilling van grondstoffen wordt tegengegaan door de herbruikbaarheid van producten en materialen te maximaliseren en waarde vernietiging te minimaliseren. De essentie van circulair inkopen is dat de inkoper borgt dat producten en diensten ingekocht worden die zo ontworpen zijn dat er zo veel mogelijk hernieuwbare en duurzaam geproduceerde grondstoffen zijn gebruikt, die duurzaam gebruikt gaan worden en die vervolgens herbruikbaar zijn of te recyclen zijn tot nieuwe grondstof. Circulair inkopen vraagt om een meer functionele kijk op de behoefte, waarbij het voornamelijk gaat om de prestatie en er anders wordt gekeken naar het begrip 'eigendom'. Nieuwe verdienmodellen hebben hierin een plaats, zoals het aanbieden van een product als dienst en het maken van afspraken over koop en terugkoop. Daarnaast kan er gedacht worden aan maatregelen om de levensduur van producten te verlengen (bijvoorbeeld deze repareerbaar en renoveerbaar maken) en het tegen gaan van verspilling.

Innovatiegericht inkopen

Innovatiegericht inkopen gaat over het kunnen beschikken over innovaties van de toekomst. Met innovatiegericht inkopen stimuleren overheden de markt om innovatieve, duurzame oplossingen te ontwikkelen en te leveren, zodat maatschappelijke vragen worden opgelost en overheden hun publieke taken beter uitvoeren.

Klimaatbewust inkopen

In het klimaatakkoord van Parijs (2015) spraken 195 landen af de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 graden. Dit vergt van elke organisatie en sector dat het stappen maakt richting een klimaatneutrale bedrijfsvoering. Door klimaatbewust in te kopen kan een aanzienlijke vermindering van de uitstoot van broeikasgassen worden bereikt in de eigen organisatie en bij anderen. Tevens kan via duurzame energie en energiebesparing een bijdrage worden geleverd aan de transitie naar een volledig duurzaam energiesysteem. Uiterlijk 2050 moet deze in Nederland zijn gerealiseerd. Klimaatbewust inkopen is dus het inkopen van producten en diensten met een lagere belasting van het klimaat dankzij bijvoorbeeld minder gebruik van energie, of gepaard gaan met minder uitstoot van CO₂ en andere gassen.

Social Return (SR)

Social Return gaat over het creëren van extra banen, werkervaringsplekken of stageplekken voor mensen met een afstand tot de markt. Dit kunnen mensen zijn die al voor langere tijd werkloos zijn, mensen die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn of jonge mensen met een handicap. Het op deze manier beschikbaar stellen van banen zorgt ervoor dat de beoogde doelgroep kan participeren in de arbeidsmarkt naar best vermogen en er gebruik wordt gemaakt van extra productiviteit die anders onaangetast zou blijven.

Ambitie web

Het ambitieweb is een hulpmiddel voor het gestructureerd vastleggen en vast blijven houden van de duurzaamheidsambities gedurende het hele project. Het helpt om de duurzaamheidsambities uit algemene beleidsnotities van de organisatie te vertalen naar projecten.

Omgevingswijzer

De omgevingswijzer maakt een goede analyse van de impact van het project op de omgeving en geeft dat visueel weer. GPR Om de duurzaamheid van woningen te bepalen, maakt de bouwsector gebruik van het instrument GPR-gebouw. De afkorting GPR staat voor Gemeentelijke PraktijkRichtlijn, maar deze term wordt niet meer gebruikt. De term GPR staat nu als merknaam voor een instrument om de prestaties op gebied van kwaliteit en duurzaamheid van gebouwen te waarderen.

Op de volgende 5 prestatiegebieden worden scores gemeten:

- energie
- milieu (inclusief water, afval en materialen)
- gezondheid
- gebruikskwaliteit
- toekomstwaarde

Garantiebanen

De garantiebanen zijn bedoeld voor mensen met een arbeidshandicap die of in de huidige Wajong zitten of binnen de Participatiewet een arbeidsvermogen tussen de 20 en 80% hebben. Dit zijn de mensen die voor een deel nu werkzaam zijn in de sociale werkplaatsen en dus de nodige aandacht, begeleiding en coaching van de werkgevers gaan vragen. Toch zal een groot deel van deze mensen op termijn zelfstandig kunnen werken, in een voor hen aangepaste functie.

3 Maatschappelijke verantwoord inkopen in Waddinxveen

In de Duurzaamheidsvisie 2015-2025 worden de volgende Ambities en doelstellingen onderscheiden:

3.1 Ambitie 1 Duurzame leefomgeving

Waddinxveen heeft in 2025 een leefomgeving die gezondheid en welbevinden van mensen positief beïnvloed.

3.1.1 Doelstelling: In Waddinxveen is duurzaamheid een integraal onderdeel van alle ruimtelijke inrichting en ontwikkeling

Actiepunt	<i>Toepassen PIANOo criteria.</i>
Wat doen we al	In de LIOR (leidraad inrichting openbare ruimte) zijn de PIANOo duurzaamheidscriteria al verwerkt. Bij een deel van de aanbestedingen worden al PIANOo criteria (deels) toegepast.
Omschrijving	De door PIANOo ontwikkelde duurzaamheidscriteria, die basis zijn voor de meting 100% duurzaamheid opnemen in de aanbestedingen.
Resultaat	In 2020 bij 98% van de civiel technische aanbestedingen duurzaamheidscriteria toepassen.

Doelstelling	<i>Marktverkenning voorafgaand aan aanbestedingen.</i>
Wat doen we al	Bij een aantal aanbestedingen wordt al een marktverkenning uitgevoerd.
Omschrijving	Om realistische milieueisen op te nemen die waar mogelijk strenger zijn dan het basis niveau van de PIANOo criteria dient er voorafgaand aan de aanbesteding een verkenning gedaan te worden wat er op de markt mogelijk is.
Resultaat	Bij minimaal 30% een marktverkenning uitvoeren waarbij ook de duurzaamheidsaspecten worden onderzocht.

Actiepunt	<i>Selecteren van aanbestedingen met grote MVI impact en duurzaamheidsspecialisten toevoegen aan projectgroep.</i>
Wat doen we al	Dit is een nieuwe actie.
Omschrijving	Mede aan de hand van het onder 3.1.3 genoemde onderzoek en voorverkenning, bij aanbestedingen met een potentieel groot duurzaamheidsaspect al in de voorfase een duurzaamheidsspecialist toevoegen aan het aanbestedingsteam. Doel hiervan is duurzaamheidsmogelijkheden tijdens het bepalen van de inkoopstrategie en het opstellen van de aanbestedingsdocumenten duurzaamheid grondig te bespreken en af te wegen en daarmee een weloverwogen plaats te geven in het proces.
Resultaat	In 2019 bij 50% van de aanbesteding met aanzienlijke risico's voor milieubelasting een duurzaamheidsspecialist actief in de aanbesteding (voorbereiding en beoordeling) te laten mee draaien.

3.2 Ambitie 2 Verbetering energie- en CO2 Presentatie

Waddinxveen is in 2025 CO2 Neutraal en wekt nominaal 25% van haar energie duurzaam op.

3.2.1 Doelstelling: In 2025 is de CO2 Uitstoot veroorzaakt door wegverkeer verminderd met 30% ten opzichte van 2013.

Actiepunt	<i>Vergroening vervoer gemeentelijke dienst en bedrijfsauto's.</i>
Wat doen we al	Diverse gemeentelijke bedrijfswagens rijden op milieu vriendelijke brandstoffen.
Maatregelen	Alle dienstauto's onder de 3500 KG op basis van milieu bewuste brandstoffen (zoals bijvoorbeeld waterstof, CNG) dan wel elektrisch. Bij de aanschaf van bedrijfsauto's boven de 3500 KG de hoogst beschikbare Euronorm uitvragen.
Resultaat	In 2020 95% van alle dienst- en bedrijfswagens rijden op alternatieve brandstoffen dan wel van de hoogst beschikbare milieunorm voldoen.

Actiepunt	Beperken vervoersbewegingen bij het uitvoeren van leveringen en werken.
Wat doen we al	Dit is een nieuw actiepunt.
Maatregelen	Bij projecten (aanbestedingen) in het Programma van Eisen dan wel gunningscriteria het beperken van vervoersbewegingen opnemen.
Resultaat	Het beperken van vervoersbeweging gerelateerd met het uitvoeren van inkoop en aanbestedingstrajecten met 10% verminderd is.

3.2.2 Doelstelling: Duurzaamheids-eisen en afspraken in de bouw worden getoetst en gehandhaafd.

Actiepunt	<i>Bewaken dat de gecontracteerde duurzaamheidsaspecten tijdens de uitvoer worden nagekomen.</i>
Wat doen we al	Dit wordt per afdeling c.q. projectleider verschillend opgepakt.
Maatregelen	De kennis en de mogelijkheden vergroten bij de directievoerders/ projectleiders die de uitvoer van civiel technische projecten bewaken.
Resultaat	100% nakoming van de duurzaamheidscriteria zoals die gedurende de aanbesteding zijn uitgevraagd.

3.2.3 Doelstelling: Tot 2025 vindt er een jaarlijkse besparing plaats van minimaal 2 % op het gemeentelijk energieverbruik en de gemeente gebruikt in 2025 decentraal opgewekte, duurzame energie

Actiepunt	<i>Beschermen en duurzaam benutten van natuurlijk kapitaal (Wind en zon energie).</i>
Wat doen we al	De huidige elektra is zogeheten groene stroom op basis van groen certificaten.
Maatregelen	Het nieuwe gemeentehuis is ingericht op een duurzame bedrijfsvoering. Op het nieuwe gemeentehuis zijn zonnepanelen geplaatst. Binnen vastgoedprojecten uitzoeken waar het mogelijk is om zonnepanelen te gebruiken.
Resultaat	In 2019 100% van de energie een duurzame oorsprong heeft.

Actiepunt	<i>Per project/aanbesteding de milieu kosten en effecten in kaartbrengen.</i>
Wat doen we al	Dit is een nieuw actiepunt.
Maatregelen	Onderzoek doen naar een systeem om de afweging tussen enerzijds kosten en anderzijds milieueffecten van duurzaamheidsmaatregelen op een eenvoudige manier inzichtelijk te maken voor projectleiders. Een voorbeeld van een systeem is DuboCalc. DuboCalc staat voor Duurzaam Bouwen Calculator en is ontwikkeld door Rijkswaterstaat om de duurzaamheid en milieukosten van aanbestedingen te berekenen en te vergelijken. DuboCalc berekent alle effecten van het materiaal- en energieverbruik van wieg tot graf, ofwel van winning tot aan de sloop- en hergebruikfase. Als resultaat worden de effecten uitgedrukt in euro's, de Milieukostenindicator (MKI). In de berekening worden daarbij alle relevante milieueffecten gedurende de totale levensloop meegenomen. De methode is gebaseerd op de rekenmethodiek van Levenscyclusanalyse (LCA) gespecificeerd in de SBK Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en Bouwwerken.
Resultaat	Software ondersteuning voor projectleiders om bewuster een keuze te maken en de gemaakte keuzes inzichtelijker te maken.

3.3 Ambitie 3 Naar circulaire economie

Grondstof cycli zijn in 2025 voor 50% gesloten op een zo laag mogelijk schaal niveau

3.3.1 Doelstelling: Gemeente koopt 100% duurzaam in.

Actiepunt	<i>Doornemen inkooppakketten om te bepalen waar winst te behalen valt.</i>
Wat doen we al	Dit betreft een nieuw actiepunt.
Maatregelen	Alle inkooppakketten nalopen om te onderzoeken in hoeverre duurzaamheidsaspecten worden opgenomen en tegelijkertijd inzichtelijk maken waar ruimte voor verbetering is. Omdat dit boven op bestaande werkzaamheden komt en een frisse neutrale blik nieuwe inzichten kan opleveren is het raadzaam om hier een externe / onafhankelijk persoon voor aan te trekken. Te denken valt om hier een stageopdracht of werkervaringsplaats voor te maken. Uitvoering eerste helft 2019.
Resultaat	Juli 2019 100% inzichtelijk hebben waar elke afdeling staat met betrekking tot duurzaam inkopen, toepassen duurzaamheidscriteria. Per afdeling inzichtelijk te hebben welke maatregelen genomen kunnen worden om het niveau van duurzaamheid inkopen te verbeteren.

Actiepunt	<i>Als proef twee geschikte aanbestedingen uitvoeren met als uitgangspunt circulair inkopen.</i>
Wat doen we al	Dit is een nieuw actiepunt.
Maatregelen	Vanaf 2 ^{de} helft 2019 een tweetal aanbestedingen uitvoeren met als uitgangspunt circulair inkopen. De uitkomsten van deze twee pilot aanbestedingen gebruiken als input voor de verdere doorontwikkeling van circulair inkopen in de praktijk. In de eerste helft van 2019 tijdens de onder 3.3.1 genoemde actie de hiervoor geschikte aanbestedingen selecteren. Eventueel herhalen in de eerste helft van 2020.
Resultaat	Na de pilot inzichtelijk hebben wat er voor nodig is om circulair inkopen organisatie breed te implementeren. Inzichtelijk te hebben wat de mogelijkheden en eventueel beperkingen zijn van Circulair Inkopen.

3.3.2 Doelstelling: Bedrijven en organisaties gebruiken hun grondstofstromen in 2025 voor minimaal 50% circulair

Actiepunt	<i>Implementeren circulair Inkopen.</i>
Wat doen we al	Circulair inkopen staat is landelijk nog in ontwikkeling. Gemeente Waddinxveen heeft dit nog niet opgepakt.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • In 2019 pilots uitvoeren om te onderzoeken wat mogelijk is en wat leerpunten zijn. • Indien nodig in 2020 nog enkele pilot aanbestedingen uitvoeren. • Verdere acties aan de hand van de uitkomsten van de pilots.
Resultaat	In 2025 jaarlijks 60% van de aanbestedingen uitvoeren met als uitgangspunt circulair inkopen.

3.4 Communicatie en educatie

3.4.1 Doelstelling: Binnen gemeente Waddinxveen zijn de duurzaamheidsacties en maatregelen van de gemeentelijke organisatie bekend

Actiepunt	<i>Uitwisseling duurzaamheidskennis ondernemers-gemeentelijke organisatie.</i>
Wat doen we al	Dit betreft een nieuw actiepunt.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van bijeenkomsten waarbij materiedeskundige, inkoopadviseurs en vertegenwoordigers van marktpartijen van elkaar leren over wat mogelijk is op het gebied van duurzaamheid. • Dit kan gerealiseerd worden door enkele bijeenkomsten te organiseren waarbij in een informele setting zonder dat er een specifieke aanbesteding aan vooraf gaat. Deze marktontmoetingen hebben primair als doel voor een uitwisseling van kennis tussen marktpartijen en materiedeskundige van gemeente Waddinxveen. • De wijze waarop vanuit de inkoopvraag marktpartijen worden aangemoedigd en uitgenodigd tot het leveren van duurzame en innovatieve producten, voorafgaand aan de aanbesteding uitgebreider onderzoeken. Hierbij kan gedacht worden aan dialoog (Marktconsultatie) met marktpartijen ruim voor de start van een aanbesteding.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Het verbeteren van de kennis over Maatschappelijk verantwoord Inkopen bij de materiedeskundige en vakambtenaren. • Gebruik maken van de kennis van de marktpartijen. • Betere aansluiting tussen gevraagde eisen en mogelijkheden die de markt biedt.

3.4.2 Doelstelling: Kennis en bewustzijn met betrekking tot duurzaamheid zijn in 2025 verbeterd ten opzichte van 2015.

Actiepunt	<i>Verbeteren kennis bij materiedeskundige over duurzaam inkopen.</i>
Wat doen we al	Op de intranetsite van gemeente Waddinxveen is de informatie over inkopen in zijn algemeen waaronder de duurzaamheidsaspecten sterk uitgebreid in 2017.
Maatregelen	Op dit moment is het wisselend welke kennis er binnen afdelingen aanwezig is over duurzaamheidsaspecten. Ontwikkelen en opnemen van training Maatschappelijk Verantwoord inkopen voor materiedeskundige in het opleidingsprogramma met de ketenpartners of er gezamenlijk met andere gemeenten in het kader van werken in het westen cursussen/ voorlichtingen georganiseerd kunnen worden. Uitvoering 2018-2019.
Resultaat	De materiedeskundige/ vak ambtenaar beschikt over voldoende kennis om in zijn werkzaamheden maatschappelijk verantwoord inkopen te kunnen toepassen.

Actiepunt	<i>Opstellen handzame vertaling PIANOo criteria.</i>
Wat doen we al	Dit is een nieuwe actiepunten.
Actiepunt	De huidige criteria documenten zijn voor veel materiedeskundigen lastig te hanteren. Vooral de vertaling van het beleid van gemeente Waddinxveen naar de praktijk stuit op problemen. Om het gebruik van de criteriadocumenten te verbeteren is het raadzaam om tijd te investeren om voor de meest gebruikte criteriadocumenten een handzame samenvatting te maken. Te denken valt om hier een stageopdracht of werkervaringsplaats voor te maken. Uitvoering 2019.

Actiepunt	<i>Opstellen standaard toepasbare duurzaamheidsparagrafen voor aanbestedingen.</i>
Wat doen we al	Dit is een nieuw actiepunt.
Maatregelen	Aansluitend en in samenhang op het voorgaande actiepunt kunnen er voor veel voorkomende en weinig complexe producten/werken standaard duurzaamheidsparagrafen ontwikkeld worden.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Dit met als doel om het voor de vakafdelingen laagdrempeliger te maken om duurzaamheidscriteria toe te passen. • De mate waarin duurzaamheid gevraagd wordt tijdens inkoop – en aanbestedingen verhogen.

3.5 Sociaal

Actiepunt	<i>Implementeren Social Return</i>
Wat doen we al	Op enkele intergemeentelijke aanbestedingen zijn Social return vereiste toegepast.
Maatregelen	Om medewerkers met een achterstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven zijn er enkele methoden. Een landelijk veel gebruikte methode is het toepassen van Social Return als een bijzondere uitvoeringseis bij aanbestedingen voor diensten en leveringen. In het Inkoop en aanbestedingsbeleid van Waddinxveen is bepaald dat Social return zal worden opgepakt.
Resultaat	Binnen gemeente Waddinxveen is een uitvoeringsplan en -organisatie opgesteld, zodat bij aanbestedingen op het inkoopregiem civieltechnische werken en diensten boven een nader vast te stellen drempel Social Return wordt opgenomen.

4 Rolverdeling

Een beschrijving van de rolverdeling tussen bestuurder, budgethouder/opdrachtgever, materiedeskundige en inkoper en de interne regievoering op de realisatie van de geformuleerde doelstellingen en ambities.

4.1 College B & W

Het scheppen van beleidskaders en richting waar de organisatie op duurzaamheid op wil inzetten.

4.2 Budgethouder/ opdrachtgever

- Zeer actief uitdragen ambities doel en wensen op het gebied van duurzaamheid;
- Binnen afdelingen promoten en budgetten beschikbaar stellen voor Duurzaam Inkopen ;
- Doelen en methodes duidelijk stellen en uitdragen binnen de organisatie;
- In de werkplanningen ruimte opnemen voor marktconsulaties.

4.3 Beleidsmedewerker duurzaamheid

Vertaling beleid naar uitvoeringshandvatten. Overal ondersteuning, advisering en coördinatie op het gebied duurzaamheid.

4.4 Inkoopadviseur

Sterker sturen op functioneel specificeren waarbij meer ruimte is voor innovatieve oplossingen. Bij bepalen inkoopstrategie en opstellen aanbestedingsdocumenten wijzen op duurzaamheidscriteria.

4.5 Materiedeskundige/ vakambtenaar

Kennis opdoen over milieuvriendelijke opties bij diensten of producten. Waar valt er in het betreffende vakgebied milieuwinst te behalen. Bij marktonderzoek ook de duurzaamheidsaspecten meenemen.

5 Monitoring en voortgang

Op dit moment wordt er slechts op beperkte schaal de duurzaamheid geregistreerd. Gezien de vraag om gegevens dient dit verder uitgewerkt te worden. Uitgangspunten hierbij:

- Zo min mogelijk handmatige registraties
- Integreren in de huidige werkprocessen en gebruik maken van de huidige organisatie brede systemen.

Het opstellen van een monitoringssystematiek in 2019 zodat de voortgang van Maatschappelijk verantwoord Inkopen daarna kan worden geborgd.

Binnen gemeente Waddinxveen heeft cluster Informatiemanagement de meeste ervaring met monitorings- en borgingssytemen. Het ontwikkelen van een systeem dient dan ook in samenspraak met dit cluster te gebeuren.

6 Communicatie

Om het draagvlak te vergroten is goede interne communicatie noodzakelijk.

Er zal via WadElse (intranet) bij de start maar ook tussentijds veel aandacht aan Maatschappelijk verantwoord inkopen moeten worden besteed. Belangrijk hierin is dat niet alle zuivere theoretische informatie moet worden opgenomen maar ook ervaringen en successen moet worden gedeeld.

6.1 Interne voorlichting

Er zal intern doormiddel van presentaties in afdelingsoverleggen, projectgroepen en informatie op intranet aandacht besteed worden aan het Manifest maatschappelijk verantwoord Inkopen.

6.1.1 Externe voorlichting

- Tijdens een voorlichtingsbijeenkomst voor de lokale ondernemers zal aandacht besteedt worden aan het Manifest MVI.
- Kennis uitwisseling met (lokale) ondernemers tijdens de bij 3.4.1 genoemde marktontmoetingen.
- Kennisuitwisseling met (enkele) omliggende gemeentes
- Informatie op de internetwebsite van Gemeente Waddinxveen.